

Молочний шлях

Антоніна Гармаш-Литвин

Земля наша зазнала багато наруги та насилля. Особливо страхітливою була біда від диких кочівників татар, та підступних і хитрих османських орд. З прадавніх часів ще донині доходять сумовиті легенди про наших пращурів, Так і ця, що донесли до нас прадідівські вуста.

Після чергового хижацького наскоку, поверталися турецькі війська додому, підганяючи численну валку полонених, живе золото работорговців. Серед полонених виділялася вродою та поставою гарна молодиця. Та її відсторонений погляд байдуже блукав по степових просторах, а глибоко зачасний біль замерз, скам'янів. Крізь сорочку раз по раз скапували додолу краплі молока. Її дитятко з розтрощеною головою згоріло в хаті, чоловік розрубаний навпіл залишився біля пожарища...

"Погоничі" помітили, щось порадились, та й погнали полонених швидше. У столиці полонянку повели до султанського палацу. Довго мили, намазували пахощами, одягли. Потім привели до покою, де на розкішних покривалах лежало немовля. Пояснили, що султан довго не мав спадкоємця, а це одна із наложниць породила сина, а сама померла. Отож полонянку привели, щоб та стала годувальницею.

Всі вийшли, молодиця підійшла до немовляти. Взяла на руки і серце зайшлося від болю: а її дитя? Люттю, обуренням закипіла душа. Та вбити, задушити дитятко мати не могла. Приклала до грудей і творила молитву, щоб обернулося її молоко отрутою. За хвилину дитятко, що жадібно смоктало, затихло навіки.

Коли прибігли няньки-мамки, щоб переповити, зчинився страшний переполох. Та як дійшла звістка до султана, він люто затупотів ногами, сказано підстрибуючи на своєму троні. Наказав привести молодицю. Вона прийшла, на устах блукала непевна посмішка, очі зоряно світилися неземним сяйвом.

– Чим ти отруїла мого сина? – просичав султан.

– Своєю зненавистю до вас, людоловів, напасників, злодіїв. За яким правом ви крадете у людей найдорожче – волю, рідну землю? – гордо промовила, полонянка.

Султан накинувся на жінку, люто бив її, шматував, дедалі скаженіючи, та жінка затято мовчала. Пошматований одяг упав додолу і зорам присутніх відкрилася дивовижна жіноча врода. А з пружних персів скапувало не молоко, а якась чорна смоляниста рідина. За наказом султана покликали придворного лікаря. Він спробував рідину на смак і тут же упав мертвий. Присутніх обняв містичний жах. Султан наказав придворному катові відрізати жіночі перса. Кат виконав наказ. Але вуста полонянки були міцно стулені, тільки очі палали гнівним вогнем. Султан закричав, щоб кат виколов ті зоряні очі. Голу, зранену, ледве живу вивезли полонянку в дикий степ і там покинули. Жінка довго лежала непритомна, тоді стала на коліна, звела руки до неба і почала молитися:

– Вітре всемогутній, всюдисущий, невловимий, вільний і дужий! Хмарки легесенькі,

ніжні й ласкаві! Місяцю ясний, провідник в темній ночі! Зірочки сестриці з вогняної криці! Сонечко ясне, вічно незгасне! Віднесіть мене до рідного краю!

Легенька біла хмаринка опустилася додолу, підхопила жінку і підняла на небо. Пішла жінка, по небу додому. З відрізаних грудей рікою полилося молоко, встеляючи її шлях, а з виколотих очей раз по раз скапувала кров і загоралися ті краплини новими зірками. Над рідною землею хмаринка тихо опустила жінку додолу. Вона поцілувала землю, вдячно припавши до неї всім тілом. А тоді лягла горілиць і з тихою посмішкою застигла навіки. З її грудей сталися двоє джерел: одне з цілющою, а друге з живлющою водою. Давали вони сили, заживляли рани, поїли соками рідної землі. Багатьох мужніх і відданих юнаків врятували. Та поступово люди забули дорогу до них, тільки в казках ще жили ті джерела.

А шлях, по якому ішла жінка додому, назвали Молочним шляхом. Це шлях до рідного краю з чужини...